

Stipendium från
Nordisk Vetenskaplig Biblioteksforening
resulterade i studiebesök på Island

Biblioteksstafetten har kommit till
Malmö stadsbibliotek

Birgitta Sparre har varit på besök på olika bibliotek på Island. Här är en bild från ett av dem.

FASTA AVDELNINGAR

- 3. Redaktörens ruta
- 3. Ordföranden har ordet
- 7. Biblioteksstafetten

I DETTA NUMMER

- 4-6. Studiebesök på Musikhögskolan i Reykjavik
- 8. Nytt från styrelsen

MUSIK
BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksföreningen
Svenska sektionen av IAML,
www.muslib.se/smbf

Distr: Pia Shekhter, Musik- och teaterbiblioteket vid Göteborgs universitet, Box 210, 405 30 Göteborg
ISSN 0283-104X

Redaktör: Åsa Wilén, Piteå stadsbibliotek,
Box 721, 941 28 Piteå
Tel. 0911-968 07
e-post asa.wilen@kf.pitea.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 200:-, institutioner 300:-
Postgiro 65 21 22-3

Layout:
Johan Ögren

Som ni kanske har märkt så har det varit ganska tunna nummer av Musikbiblioteksnytt de sista två åren. Detta har inte berott på brist på material, utan snarare på brist på tid för redaktören. Jag har sagt det förut, och jag säger det igen - det är fantastiskt roligt att jobba med den här tidningen, kontakten med styrelsen och med medlemmarna är verkligen givande, men det tar en himla tid! Och just tid är inte något man har i överflöd som småbarnsförälder som ni kanske vet.

Så därför har jag beslutat att lämna över redaktörskapet till någon som kanske inte har mer tid (för det har väl ingen) men som ändå kanske har möjlighet att prioritera just den här verksamheten lite mer än vad jag har kunnat. För hur roligt det än är så vill jag kunna känna

att jag gör något bra, och inte att jag bara "svänger ihop" en tidning med vänsterhanden medan jag gör något annat samtidigt. Och de sista två åren tycker jag mig inte ha kunnat ägna den tid som behövs åt det.

Så från och med nästa nummer har Musikbiblioteksnytt inte bara en, utan två nya redaktörer, som ska hjälpas åt att ge er ett fullmatat medlemsblad fyra gånger per år. Men de kommer att behöva hjälp från er medlemmar. Så kom ihåg att höra av er till dem med tips och idéer, och gärna även med artiklar och bilder, som t.ex. Birgitta Sparre gjorde när hon hade varit på Island. Ni anar inte hur lycklig man blir när man får något alldeles gratis, utan att behöva anstränga sig ett dugg.

Vilka är då de nya redaktörerna? Det kommer att avslöjas i nästa nummer, då presenterar de sig för er. Tills dess får ni undra, eller lyssna på vad djungeltrummorna säger.

Nu önskar jag er en trevlig stund med ert medlemsblad, och vill även passa på att önska er en

*God jul
och
ett riktigt gott nytt år!*

Skicka noter till Montenegro

Istället för ordförandens röst vidarebefordrar jag denna gång en vädjan från Academy of Art i Sebien, Montenegro.

De har kontaktat Birgitta Sparre i Ingesund och undrar om vi skulle kunna tänka oss att skicka dem sådant material som vi själva inte längre har bruk för, som till exempel LP-skivor som vi ersatt med CD, dubblettnoter och så vidare.

Ni som är intresserade av detta får gärna först kontakta Birgitta och meddela henne vad ni har, så kommer hon att hålla koll på att det inte skickas samma saker. Skulle det vara så att kostnaden för porto är ett hinder, så går det att få ersättning från IAML.

Birgitta Sparre har e-post birgitta.sparre@imh.kau.se
telefon tel. 0570/385 08
fax. 0570/385 10

Red.

Studiebesök på musikhögskolan i Reykjavik

av Birgitta Sparre
Musikhögskolan i Ingesund

Turen går till Island

En kall morgon gick turen till Reykjavik via Oslo, alla som tidigare hade varit på Island hade sagt till mig att ta med regnkläder och varma kläder så packningen var tung! Väl framme på Island möts jag av sol och blåst, det första intrycket av landskapet är att det påminner om högfjället, inga träd, mycket sten. Lisa Valdemarsdottir som är chefsbibliotekarie på Academy of Art möter mig på busstationen i Reykjavik och kör mig till Eiríkur Raudi som visade sig vara ett mycket trevligt värdshus.

Jag var på Island för att träffa mina kollegor på Academy of Art, Tonlistarskolin samt folkbiblioteket i Hafnarfjörður. Skälet till att jag kunde åka dit var att jag i höstas fick stipendium från Nordisk Vetenskaplig Biblioteksforening.

Academy of Art

Academy of Art består av flera olika institutioner. Det är "Visual Art", "Design and architecture", "Department of Music", "Department of drama" och "Art education – post-baccalaureate teacher certification program". Skolan är privat men får statliga bidrag och det studerar ca 300 studenter totalt på skolan, ca 60 av dessa är musikstuderande. Institutionerna är uppdelade på tre olika hus i Reykjavik och logiskt lika många bibliotek. Generellt sett så kan man säga att lokalerna var

ganska slitna, musik och drama institutionen var mycket trångboddad och biblioteken var små. Jag besökte alla biblioteken men eftersom jag är musikbibliotekarie så var det där som mitt största intresse var.

Design and architecture

På institutionen för design och arkitektur finns det största biblioteket, här har även Lisa Valdemarsdottir sitt kontor. På alla tre biblioteken gemensamt finns det ca 16 000 böcker (inkl. noter) och 105 tidskriftsprenumerationer samt några databaser, det finns inga elektroniska tidskrifter eftersom det finns få relevanta e-tidskrifter i dessa estetiska ämnen. Totalt så är det 5 personer som är anställda på biblioteket. Lisa som är chef, Johanna och Sigrun delar på ansvaret för musikavdelningen, musikavdelningens bibliotek serverar även drama institutionen. Björk arbetar vid biblioteket på institutionen för "Visual Art". Gunnhildur är på biblioteket för design och arkitekturinstitutionen, tyvärr så hann jag aldrig träffa henne.

Biblioteken på Island har ett motsvarande system som vårt Libris som heter Gengir¹, tyvärr så är inte alla bibliotek anslutna pga av kostnaden som är ca 3000 kr/månad. Academy of Art är dock anslutet till detta system. De flesta fjärrlånen tas ifrån andra bibliotek på Island, nordiska bibliotek i samarbete med Arlis (Art Libraries Society in Norden)²

Visual art

Institutionen för "Visual Art" och "Teacher certification programme" hade det minsta biblioteket men det var mycket välbesökt. Institutionen låg i en byggnad som tidigare hade varit en fabrik, lokalerna var ljusa men nedslitna. För tillfället var man i full gång med att förbereda för en konstvecka i Reykjavik. Biblioteket³ bestod av ett rum, det fanns en dator tillgänglig för låntagarna för att söka information samt för att söka i katalogen. Björk som arbetade här hade sin arbetsplats i biblioteket. En liten del av musikinstitutionen var även den inhyst här, det var de som studerade elektronisk musik som var "inhysta" hos "visual art" institutionen. Björk som är bibliotekarie här är även utövande konstnär.

Department of music

Musikinstitutionen är en väldigt ny institution – dock inte byggnaden - den bildades för tre år sedan, drama-institutionen är betydligt äldre vilket avspeglade sig i biblioteket. De bägge institutionerna har ett gemensamt bibliotek som är mycket litet, musikavdelningen var mycket liten och lokalen var inte helt anpassad för verksamheten. Det fanns ett rum med datorer och avspelningsmöjligheter samt

en CD spelare ifall man ville lyssna på CD skivor. Sigrun som jobbade här när jag var på besök håller på att bygga upp biblioteket och f.n. så fanns det en samling med video/DVD⁴ skivor, ett hundratal CD skivor⁵, noter samt böcker om musik⁶. Eftersom det f.n. inte fanns någon orkester på skolan så fanns det inte heller några orkestrer noter enbart kammarmusik. Skolan har en klassisk inriktning, dvs det undervisas inte i afroamerikansk musik. Sigrun (som jobbar till sammans med Johanna på musik/drama avdelningen) var mycket glad för besöket och vi kom genast in på diskussioner om inköpsställen, hantering av musikalier, hur/vad man köper in, hanteringen av stämmor osv. Skolan har nyligen fått en stor donation av LP skivor, VHS band samt en del musikalier, Sigrun och Johanna hjälps åt att katalogisera dessa för att få dem tillgängliga för studenter och lärare.

Dagen avslutades tillsammans med mina isländska kollegor på en restaurang där de serverade typisk isländskt lagad fisk – jättegott!

Tonlistarskolin

Tonlistarskolin hade tidigare någon sorts högskolestatus men i samband med att Academy of Art bildade en

institution för musik så togs denna status bort. Riktigt vad det hade för status nu fick jag inte riktigt någon klarhet i men Tonlistarskolinn är för barn mellan 12 – 18 år och den fungerar även som en förberedande utbildning till högre musikstudier (om jag inte missuppfattade det.). Skolan grundades av 12 män som ville att ungdomar skulle få en möjlighet att lära sig att musicera, i dagsläget så är skolan fortfarande privat men stöttas av kommunala medel. Det har varit diskussioner om att integrera Tonlistarskolinn i Academy of Art men dessa diskussioner har avstannat. Pga av den nya musikinstitutionen på Academy of Art har Tonlistarskolinn förlorat många elever och har f.n. väldigt dålig ekonomi, detta avspeglade sig bl.a. mycket tydligt i biblioteket. I dagsläget studerar 250 barn/ungdomar vid Tonlistarskolin. Sesselja som arbetar som bibliotekarie har öppet biblioteket 3 tillfällen i veckan, två timmar varje gång. Sesselja som har varit bibliotekarie på Tonlistarskolinn sedan 1987 är även utövande musiker i Islands symfoniorkester. Biblioteket är inrymt i ett ganska stort rum på samma ställe som en del av administrationen är placerad. Undervisningssalar m.m. är i ett annat hus en bit från biblioteket. Pga av

den ekonomiska och allmänt osäkra situationen så köper inte Sesselja in några nya noter, hon fjärrlånar inte heller noter. Som hon uttryckte sig så väntar hon och skolan på vad som skall ske med skolan, ett beslut av något slag måste snart göras. Biblioteket är för övrigt ganska välsorterat, det finns ca 2-3000 böcker, ca 1600 musikaler, ca 2000 CD-skivor samt en stor samling LP-skivor. Det finns även möjlighet att se på video, lyssna samt spela av musik till kassettband. Bibliotekets bestånd finns inte i någon datorbaserad katalog utan enbart i en tryckt katalog. Biblioteken på Island använder sig av Dewey-systemet⁷ för klassificering, böcker och musikaler på Tonlistarskolinn är dock klassificerat efter ett tyskt system som är närliggande Dewey-systemet med siffror.

Biblioteket i Hafnarfjordur

Hafnarfjordur är en egen kommun i Reykjaviks närområde. Musikavdelningen är den äldsta musikavdelningen på Island. Fredrik Bjarnsen var organist i kyrkan och vid hans död så testamenterades alla hans noter, böcker, möbler, instrument, pengar m.m. till biblioteket för att medverka till att bygga upp musikavdelningen. Detta skedde 1962, efterföljande bib-

liotekschef var även han organist vilket naturligtvis präglade biblioteket väldigt mycket. 2003 började Valdemar Pålsson arbeta på biblioteket, det hade då varit vakant på musikavdelningen under några år.

På musikavdelningen finns nu ca 30 000 CD-skivor samt böcker om musik, DVD, tidskrifter, samt noter. Här finns både populärmusik, jazz och klassisk musik representerat. För att få låna CD-skivor måste man vara 12 år och det kostar 120 ISK (ca 12 SEK) att låna en CD skiva och 300 ISK (ca 30 SEK) för att få låna en DVD, böcker och noter är gratis att låna.

Alla jag hade pratat med hade rekommenderat mig att gå och titta på Nordens hus och dess bibliotek. Nordens hus är ritat av Alvar Alto, invigdes 1968 och ligger i närheten av Islands universitet. Biblioteket är centralt i huset och har ca 30 000 nordiska böcker på originalspråk. Här finns både fackböcker, skönlitteratur, CD-skivor, noter av nordiska kompositörer samt en konstsamling till utlån.

Alldeles i närheten av Nordens Hus låg Nationalbiblioteket som även fungerar som universitetsbibliotek. Tyvärr så fick jag inte möjligheten att

träffa bibliotekarien som är på musikavdelningen men trots detta så ville jag se musikavdelningen. Nationalbiblioteket är öppet för alla eftersom det även är ett universitetsbibliotek, det är mycket välsorterat och det fanns gott om arbetsplatser. På musikavdelningen hade dom förutom noter även DVD/VHS-filmer för utlån, jag hittade inga CD skivor.

Förutom alla dessa studiebesök så var jag lite ledig och hann med att titta på gejsrar, vulkankrattrar, bada, samt inte minst vara ute och rida. Det var dessutom fint väder större delen av veckan, lite duggregn var det men det gick snabbt över. Alla mina isländska kollegor var oerhört trevliga och gästfria.

Fotnoter

¹ <http://www.gegnir.is/F>

² <http://www.arlisnorden.org/index.html>

³ Bestånd: Böcker 3758, CD rom 15, CD skivor 71, DVD/Video145

⁴ 64 st

⁵ Närmare bestämt 619 st.

⁶ 2368 för både drama och musikavd.

⁷ Istället för bokstäver så använder man siffror för att klassificera de olika noterna.

Avdelningen Konst & Musik på Malmö stadsbibliotek

Magnus Holmkvist
bibliotekarie

LITE HISTORIA

Malmö stadsbibliotek firar 100-årsjubileum i år men avdelningen Konst & Musik är inte lika gammal. Den skapades 1992, då de tidigare separata konst- och musikavdelningarna, i samband med en omorganisation, slogs ihop till en avdelning. 1993 fick avdelningen i uppdrag att ”föryngra” sortimentet, vilket ledde till en storsatsning på pop/rock som i sin tur ledde till markant ökade utlån. Samtidigt bröts det tidigare samarbetet med Btj när det gällde cd-inköp och kontakter med andra inköpskanaler inleddes. I inledningskedet köptes mycket på postorder från Ginza och avtal slöts med lokala skivhandlare. För att kunna lägga mer tid och pengar på att öka och bredda sortimentet än på katalogisering valde vi att använda förenklad katalogisering (vad vi kallar för kortposter) på en stor del av pop/rockmusiken, d.v.s. hyllsignum, upphov, titel, år och endast i vissa fall ämnesord. Vi bedömde att det var förhållandevis sällan som vi fick frågor på enskilda låtar inom ifrågasvarande genrer och att behovet inte motsvarade arbetsinsatsen. Vid behov kunde man para ihop låt med album på annat sätt, t. ex. genom Sveriges radios gramfonarkiv. 1999 stod det nya till- och ombyggda stadsbiblioteket färdigt och Konst & Musik fick därmed nya lokaler. Film, teater och hyrvideo tillfördes avdelningen. Eftersom Malmö är en

invandrartät stad satsades det också på folk- och världsmusik, en satsning som fortfarande pågår.

20000 CD-SKIVOR

Cd-beståndet har med åren ökat avsevärt och vi är nu uppe i ca. 20000 titlar, vilket sannolikt gör samlingen till den största på folkbibliotek i Sverige. Har man en så stor samling tenderar hanteringen av den att uppta en betydande del av avdelningens samlade arbetstid. Av samma anledning kommer denna artikel främst att uppehålla sig kring frågor relaterade till cd-beståndet.

Vad gäller den förenklade katalogiseringen så har vi efter tolv års erfarenhet inte funnit någon anledning att revidera beslutet om kortposter. Pop, rock, soul, hip-hop, reggae, blues, country m.m. katalogiseras alltså fortfarande i kortpostformatet, men inte slaviskt. Tycker katalogisatören att det finns anledning att fylla på med låtinnehåll så gör han/hon det. Samlingar där flera olika artister medverkar görs det alltid fullpost på. Numera lägger vi alltid in ämnesord i kortposterna och vid behov använder vi oss även av medverkandefält och anmärkningsfält. Sedan ett år tillbaka lägger vi dessutom alltid in låtinnehållet på alla svenska artister.

Trots att kortposterna därmed ibland har blivit något längre är det

sammantaget fortfarande en stor tidsvinst som görs. Kombinationen kortposter, egen katalogisering och veckovisa, personliga leveranser från den lokala skivhandeln gör att vi kan färdigställa nya skivor väldigt snabbt. Detta har uppmärksammats av våra låntagare som även de är snabba! Inte sällan har reservationer lagts redan på preliminärposten/orderposten. Vi har således en ganska omfattande reservationshantering på i genomsnitt ca. 50 cd och 3 musikvideor per dag. På måndagar kan det vara mer än det dubbla. När reservationsköerna börjar växa köper vi in ett extra exemplar och om så behövs även ett tredje. En bidragande orsak till att så många nya skivor reserveras är den mycket uppskattade och använda sökmöjligheten ”cd-nytt” i katalogen. Söksträngen ”cd-nytt månad år”, i ämnesordfältet, leder låntagaren fram till de senaste färdigkatalogiserade cd-inköpen. Sökningar direkt på artist/titel gör det dessutom möjligt för låntagaren att reservera även sådant som ligger under inköp.

Vi köper fortfarande så gott som alla våra skivor från lokala skivhandlare i Malmö. Sambindningslistan har vi inte särskilt mycket nytta av när det gäller cd-inköpen. Vi håller oss á jour via facktidskrifter, morgon- och kvällspress m.m. Vårt nära samarbete med skivhandlarna gör att vi får bra

tips även därifrån. Dessutom är det tidsbesparande då de ofta snabbt kan leta fram ett alternativ till en skiva som av någon anledning inte längre går att få tag på. Huvudregeln för att vi ska köpa in en skiva är att den har fått goda recensioner, en regel som ibland får ge vika för stor efterfrågan eller för att artisten är för "stor" att negligera. Vissa cd bör man bara ha. Vi tar emot inköpsförslag både via e-post och "över disk".

Vårt cd-bestånd utökas med ca 120 nya titlar i månaden och det lånas väldigt mycket. Vi brukar säga att mellan en och två femtedelar av beståndet står inne. Resten är utlånad. Det är inte ovanligt att en skiva lånas ut över 30 ggr/år (vi har 2-veckorslån). Vi lånar ut mellan 25000-30000 cd i månaden, inklusive omlån, vilket motsvarar ungefär 20% av Malmö stadsbiblioteks totala utlån.

NAXOS OCH DEMOS

Från och med i somras kan vi erbjuda våra låntagare gratis avlyssning av framför allt klassisk musik hemifrån,

online. Det kan vi göra genom att vi slutit ett avtal med skivbolaget Naxos, vilka för närvarande kan erbjuda 7000 skivinspelningar och 125000 spår, flertalet utgivna på just Naxos. Det som krävs är lånekort och en dator med bredbandsuppkoppling. Avlyssningen sker genom s.k. streaming, vilket innebär att ljudfilen aldrig sparas ned på hemdatorn utan avlyssnas i realtid. Tjänsten är under utveckling och Naxos räknar med att kunna erbjuda flera typer av musik framöver, från flera olika skivbolag. I höst gör vi dessutom en satsning på det lokala musiklivet då vi under rubriken "Demos till folket!" uppmanar de musicerande malmöborna att till stadsbiblioteket skänka ett exemplar av sin demo eller på eget skivbolag utgivna cd. Uppmaningen har slagit väl ut och i skrivande stund har vi fått in 35 demos.

HANTERING OCH CIRKULATION

Återlämning/utlån av cd-skivor och filmer sker, än så länge, på avdelningen och är en tämligen resurskrävande hantering. Det har emellertid blivit bättre med åren. En gång i tiden hade

vi larmbyglar på varje cd-skiva! För bara något år sedan så hade vi alla hyr-dvd-skivor i en låda under disken. Numera har vi larmen sittande på skivans mjuka plastfodral och våra hyr-dvd har försetts med en sinnrik låskonstruktion som underlättar för personalen och försvårar för eventuella tjuvar. Vårt svinn är försumbart. Alla utlån, utom av hyr-video, sköter låntagarna själva i våra två utlåningsautomater. Sedan ett drygt år tillbaka har vi även en automatisk återlämningsstation som har minskat personalens arbetskrävande hantering av floden av återlämnade cd-skivor. Allt material kontrolleras därmed inte lika noggrant längre utan vi gör stickprovskontroller. Än så länge har det fungerat mycket bra. Ett helt nytt återlämningsystem för hela biblioteket ska vara på plats nästa sommar. Då kommer all återlämning att ske automatiskt, på ett och samma ställe.

NYTT FRÅN STYRELSEN

Av Pia Shekhter Sekreterare SMBF

I början av september träffades styrelsen för första gången hos Christel Rosenborg i det vackra stadsbiblioteket i Solna. Skattmästaren meddelade glädjande nog att antalet medlemmar är något högre i år än förra året. En annan glädjande nyhet är att ekonomin är god tack vare flera välbesökta kurser. Vi diskuterade frågan om ny redaktör för Musikbiblioteksnytt eftersom Åsa meddelat att hon skulle

vilja lämna över uppgiften till någon annan. Mötet ägnades också åt att planera hårdrocksdagen på Kulturhuset i Stockholm 7 november. Dessutom planerade vi för årsmöte och fortbildningsdag 2006. Veslemøy föreslog att vi skulle ta fasta på att 2006 utnämns till mångkulturår. Förslaget mottogs entusiastiskt. Som vanligt ägnade vi den kommande IAML-konferensen en del tid även om det finns en separat

Organisationskommitté som arbetar med förberedelserna. Nu hade flera av oss dessutom erfarenheter från konferensen i Warszawa att bidra med.